

Vattenförvaltning i Södra Östersjöns vattendistrikt 2021-2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna yttrandet samt att översända detsamma till Vattenmyndigheten.

Sammanfattning

Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt har tagit fram förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och en delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka, inför vattenarbetet 2021–2027. Dessa förslag samråds under sex månader, 1 november 2020–30 april 2021. Samrådet syftar till att samla in synpunkter från olika aktörer så att beslut kan fattas utifrån ett så brett underlag som möjligt. Synpunkter på samrådsdokumenten ska ha inkommit till Vattenmyndigheten senast den 30 april 2021.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-04-07 Vattenförvaltning i Södra Östersjöns vattendistrikt
- Förslag till yttrande
- Remissmissiv Samråd om vattenförvaltning i Södra Östersjöns vattendistrikt
- Samrådshandlingar: www.vattenmyndigheterna.se/samrad

Ärendet

Alla länder i Europeiska unionen arbetar sedan år 2000 med en gemensam vattenpolitik, som styrs av det så kallade vattendirektivet. Ramdirektivet har implementerats i svensk lagstiftning 2009 genom förordningen (2004:5660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Syftet med direktivet är att skydda och förbättra vattenkvaliteten i vattendrag, sjöar, grundvatten och kustnära havsområden. En viktig del i arbetet är att alla berörda, såväl

2021-04-07

Diarienummer

KS 2020/0876

myndigheter som organisationer, företag och privatpersoner, ska kunna vara delaktiga.

Förslag till förvaltningsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt
Förvaltningsplanen beskriver tillståndet och status hos vattenförekomsterna i distriktet, hur vattnet övervakas och används. Vattnets kvalitet bedöms med hjälp av många faktorer och det samlade resultatet redovisas i Vatteninformationssystem Sverige (VISS). Förvaltningsplanen ger en överblick av vilka problem och risker som behöver åtgärdas i Södra Östersjöns vattendistrikt. Den blickar också framåt och pekar ut riktningen för förvaltningen av vattenmiljön i distriktet på både kort och lång sikt.

Förslag till miljökvalitetsnormer för Södra Östersjöns vattendistrikt
Miljökvalitetsnormer säger vilken kvalitet ett vatten ska ha vid en viss tidpunkt och är målet för förbättringsåtgärderna i åtgärdsprogrammet. Normalt sett ska en vattenförekomst nå minst "god status". Ibland finns det dock anledning att göra undantag och tillåta att vattnet inte behöver nå upp till god status, eller att god status ska nås vid en senare tidpunkt.

Förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka för Södra Östersjöns vattendistrikt
Delförvaltningsplanen innehåller en beskrivning av de tilltagande problemen med vattenbrist. Exempel på frågeställningar, vad är det som orsakar vattenbrist och vilka effekter ger det i samhället? Planen innehåller förslag till ytterligare åtgärder, utöver de som finns i distriktets åtgärdsprogram för vatten.

Till åtgärdsprogrammet hör också en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Miljökonsekvensbeskrivningen finns i ett särskilt dokument och identifierar och beskriver den betydande miljöpåverkan som det kan medföra att genomföra åtgärdsprogrammet.

2021-04-07

Diarienummer

KS 2020/0876

Förslag till åtgärdsprogram för Södra Östersjöns vattendistrikt
I Åtgärdsprogrammet återfinns förslag på vad statliga myndigheter och kommuner ska göra för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas. Åtgärdsprogrammet beskriver även de samhällsekonomiska konsekvenserna av åtgärderna liksom de förväntade resultaten i miljön. Samtliga myndigheter och kommuner som omfattas av åtgärdsprogrammet ska årligen rapportera vilka åtgärder som har genomförts under året.

Sex åtgärder som riktas mot kommunerna i åtgärdsprogrammet kap 2.17 beskrivs kort nedan.

1. Vattenplanering

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Vattenplaneringen ska ha fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas. Den förvaltningsövergripande vattenplaneringen ska dessutom innehålla en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen. Åtgärden bör också innehålla en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens avrinningsområden. Den förvaltningsövergripande vattenplaneringen ska säkerställa att miljö kvalitetsnormerna beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet.

2. Miljö tillsyn

Kommunerna ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av miljöfarliga verksamheter enligt MB 9 kap, förorenade områden enligt MB 10 kap samt jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap. Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten.

3. Långsiktigt skydd för dricksvatten

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen.

4. Fysisk planering

Kommunerna ska inom sin myndighetsutövning genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt PBL på ett sådant sätt att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas. Kommunerna ska särskilt tydliggöra att miljö kvalitetsnormerna för vatten är bindande och ska därmed ligga

2021-04-07

Diarienummer

KS 2020/0876

till grund för planer och beslut samt bevaka att lokala prioriteringar enligt översiktsplanen följer de aktuella planeringsunderlagen på lokal, regional och nationell nivå inklusive skydd och restaurering av kustnära miljöer på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

5. VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

6. Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning.

Föredragning

Ökat fokus på vattenfrågan behövs för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Takten för utförande av konkreta åtgärder i form av anläggning av våtmarker, ökad andel grönytor, utbyggnad av kommunalt VA mm behöver öka.

Det är ett omfattande material som vattenmyndigheten sammanställt och är ett gott försök att hantera den komplexa vattenfrågan.

Svårigheten i det föreslagna vattenarbetet är att det inte går att bedöma om miljö kvalitetsnormerna kommer kunna följas och om dricksvattentäkterna får det skydd de behöver när de föreslagna programmen genomförs. Det är inte juridiskt bindande att utföra de konkreta åtgärderna som är föreslagna i VISS.

Denna svaghet i vattenförvaltningen kommer att leda till att arbetet går långsamt framåt och målen blir svåra att nå inom avsatt tidsperiod. Trots att åtgärdsprogrammet är inne på sin tredje cykel så kan inga tydliga tecken visas att vi är på rätt väg.

Det går inte att bedöma om miljö kvalitetsnormerna kommer kunna följas och dricksvattentäkterna får det skydd de behöver när de föreslagna programmen genomförs eller att läsa ut vem som konkret förväntas göra vad till ungefär vilka kostnader och konsekvenser.

Då ansvaret är otydligt så kommer ingen som arbetar med frågorna inom kommunen eller verksamhetsutövare att inneha helhetssynen för vilka åtgärder som ger störst nytta samt vilka som blir kostnadseffektiva. Detta leder till att genomförda åtgärder inom vattenförvaltningen fortsatt bygger på eldsjälarna och lokalpolitisk

2021-04-07

Diarienummer

KS 2020/0876

vilja, istället för tydliga ansvar till olika aktörer. De fysiska åtgärderna kommer att gå alldeles för långsamt för att målen ska uppfyllas.

Åtgärdsprogrammet innehåller mycket krav på byråkrati och produktion av dokument, men det är oklart vilken nytta det får för miljökvalitetsnormerna. De administrativa åtgärderna går oftast inte att direkt härleda till konkreta fysiska åtgärder som kommer att skydda och förbättra vattenkvaliteten. Planer och planering behövs men åtgärds-programmet bör bara ta med sådana administrativa åtgärder som kan resultera i konkreta fysiska eller tekniska åtgärder som leder till att miljökvalitetsnormerna kan följas.

De förslag som finns på åtgärder i VISS är inte regionalt- eller lokalt förankrade, vilket gör dem allmängiltiga. Det hade behövts en lokal dialog tex med vattenråden för att få en bättre insikt om vilka åtgärder som är genomförbara i avrinningsområdet.

Kommunen har endast rådighet över begränsade delar av vattenarbetet som är kopplat främst till kommunal planering, tillsyn samt VA huvudmannens ansvar. En del av åtgärderna i åtgärdsplanen är kommunens ansvar att utföra. Dessa sex åtgärder är relativt lika de som fanns i tidigare åtgärdsprogram.

Beredning

Ärendet har beretts på tekniska förvaltningen i samråd med kommunkontoret och stadsbyggnadskontoret.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Vattenmyndigheten

För kännedom:
Tekniska nämnden